

[Preben Steen Nielsen.]

bliver indkaldt. Et forsvar med hovedvægten på værnepligtige er ikke længere tilfredsstillende. For det første er antallet af unge ikke, hvad det har været, de store årganges tid er forbi, der er færre unge at tage af. For det andet uddrager et stadigt stigende antal sig værnepligtig, dels fordi de vil være militærnægtere, men også på grund af at flere bliver kasseret. Dette hænger utvivlsomt sammen med, at de stadig længere uddannelsesforløb medfører, at mange får udsættelse med deres militærtjeneste så længe, at alderen er blevet så høj, at chancerne for at have pådraget sig fysiske eller psykiske skavanker er mangedoblet. I et samfund, hvor flere og flere uddanner sig mere og mere, vil vi komme i den situation, at den økonomiske og personlige byrde ved værnepligtssystemet hovedsagelig rammer de dårligst stillede i samfundet. De ikke uddannede og de, der har modtaget en kort uddannelse, kan ikke opnå gentagne udsættelser af deres militærtjeneste med deraf følgende konsekvenser. Værnepligten er altså i dens nuværende omfang både kønsmæssigt og socialt diskriminerende.

Hertil kommer, at folketinget ved en principbeslutning for nogle år siden har vedtaget, at der skal gennemføres en egentlig aflønning af værnepligtige. Tages denne beslutning alvorligt — og det bør den jo — vil den økonomiske forskel på en frivillig og en værnepligtig blive mindre og mindre. Omkostningerne ved anvendelsen af frivillige er i dag omkring 20 mill. kr. større pr. 1.000 mand. Disse midler kan selvfølgelig findes også inden for det nuværende forsvarsbudgets rammer, ikke mindst fordi forskellen mellem frivillige og værnepligtige indsnævres yderligere af to faktorer: Den ene er, at en reduktion af tjenestetiden frigør arbejdskraft til vore produktive erhverv, hvilket er væsentligt, ikke mindst i en tid, hvor erhvervslivet råber efter arbejdskraft. For det andet vil der ved en tjenestetidsreduktion på grund af de unges øgede erhvervsindtjening tilflyde det offentlige væsentlige beløb i form af skatter og afgifter.

Der er således ingen grund til at nære frygt for de økonomiske konsekvenser af at anvende et øget antal frivillige. De, der blot

ønsker tjenestetiden fastholdt uændret, har i realiteten ingen argumenter herfor. Hvorfra vil man få de nødvendige menneskelige ressourcer? Hvordan vil man sikre at værnepligten bliver socialt afbalanceret? Hvordan vil man leve op til den tidligere beslutning om soldaterløn?

Ikke mindst fra venstres og de konservatives side hører man fremført den indvending at en tjenestetidsreduktion gør forsvaret utroværdigt. Vore allierede vil ikke kunne komme os til hjælp, og den reelle trussel fra vore potentielle modstandere vil i en given situation blive større. Bortset fra at den politiske situation i Europa rent afspændingsmæssigt aldrig har været bedre på denne side af 1945, ser man ganske bort fra den kendsgerning, at kun en begrænset del af den stående styrke vil få en kortere tjenestetid; hovedparten af styrken vil jo bestå af frivillige, der har en tjenestetid på 36 måneder eller mere. Der er altså tale om afgørende kvalitetsmæssige forbedringer, som man både fra visse NATO-kredse og fra visse borgerlige partiers side synes at glemme.

Hvad vil i øvrigt de samme borgerlige partier sætte i stedet for regeringens forslag? Ja, det mest konkrete indtil dato har været det forslag, der er udarbejdet af bl. a. fhv. generalmajor Kragh. Dette forslag vil, hvis det gennemføres, betyde en forøgelse af forsvarsudgifterne med 300-400 mill. kr. årlig. Forslaget er altså i modstrid med den enighed, der indtil dato har været om, at forsvarsudgifterne ikke må gå ud over de nuværende rammer.

Men forslaget er også i modstrid med det borgerlige synspunkt, at en ny ordning skal kunne accepteres fuldt og helt af NATOs militære ledelse. Man har nemlig i den løbende debat helt set bort fra, at de eksperter, som man i relation til socialdemokratiets forslag er så glade for, også finder den konservative model uacceptabel. Efter deres mening bør Danmark øge sine forsvarsudgifter med 30-40 pct. og sætte tjenestetiden i vejret til 18 måneder. Er de konservative villige til at fremsætte forslag herom? Det må jo være konsekvensen af det synspunkt, at Danmarks forsvarspolitik skal have fuld opbakning fra militær side. Jeg tror og håber det ikke, så meget mere som